

Virserums hembygdsblad 5/17

Sockenstugan

En av de vackraste byggnaderna i Virserum anser många vara den gula Sockenstugan bredvid kyrkan.

Vid en kommunalstämma 1857 beslutades att riva den då befintliga sockenstuga, som ansågs otillräcklig och i dåligt skick. Den nya sockenstugan stod färdig året därpå. Ett viktigt motiv för att bygga nytt var folkskolans tillkomst och behovet av en fast lokal för undervisningen. Från början var skolverksamheten en kyrklig angelägenhet och det var först 1932 som ansvaret överfördes till de kommunala myndigheterna.

Sockenstugan har sedan dess tillkomst använts för många olika ändamål. Här fanns från början ett kommunalrum för den borgerliga kommunen och här samlades också sockenstämma för att besluta om gemensamma frågor. Ibland välbesökt när kontroversiella frågor skulle behandlas (exempelvis det ekonomiska stödet till järnvägsbygget i början av 1900-talet, ett stort ekonomiskt åtagande). Andra våningen innehöll lägenheter både för folkskolläraren och för barnmorskan. Undervisningen skedde i bottenvåningen och där inrymdes också Virserums sparbank (bildad 1884). Sparbanken var kvar i Sockenstugan tills den egna fastigheten på Storgatan 8 kunde invigas 1938. Sedan Mellanskolan invigdes 1910 flyttade folkskolan från Sockenstugan.

Bilden ovan på Sockenstugan är från okänd tid. Verandan finns dock fortfarande kvar och där kan man se flera personer. Förmodligen väntade de på en buss, för Trafikkiosken hade ännu inte uppförts och då väntade resenärerna på verandan. Trafikkiosken blev klar 1949 och inrymde även en väntsal för bussresenärerna.

Firma Ekmöbler

Det har funnits många möbelfabriker i Virserum. Som mest ett 40-tal större eller mindre fabriker. Flera av dem lät trycka egna kataloger där man visade upp sitt sortiment för hugade kunder. Bilden nedan är hämtad från en möbelkatalog från Firma Ekmöbler.

Katalog trycktes 1925 och följande priser angavs:

Matbordet 100x120cm kostade 93:-

Linneskåpet med en dörr 307:-

Serveringsskåpet 200:-

Stomme till stol 3:-

Det kan nämnas att Ekmöbler har en intressant historia eftersom det var det första (och enda) företaget i Virserum som ägdes av arbetarna. Det bildades 1920 av några arbetare som hade blivit arbetslösa under depressionen på 20-talet. Företaget gick dock i konkurs 1927. Olof Petersson har i två artiklar utförligt beskrivit fabriken uppgång och fall (publicerade i "Notiser från arbetarnas kulturhistoriska sällskap" 1939).

Svart mässhake

De liturgiska färgerna i svenska kyrkan är fem: vit, röd, violett, grön och svart. Under senare delen av 1700-talet och nästa sekel kom dock de svarta och röda mässhakearna i sammet att dominera (ibland kallade för "psalmboksmässhake" på grund av att sammeten gjorde de tunga och stela). Man slutade att använda de gamla mässhakearna och i stället införskaffades en eller två mässhakar i det nya "modet" och användes oavsett vilken liturgisk färg som tidigare hade använts. Så även första söndagen i advent framträdde prästen iförd en svart mässhake. Det var först från 1900-talets början som traditionen med den liturgiska färgkanon åter kom till användning.

Även i Virserum införskaffades en mässhake enligt de nya strömningarna och 1819 kunde den svarta mässhake av sammet med silvergaloner invigas och tas i bruk. Kostnaden uppgick till 175 rdr banco. Det var kyrkans enda mässhake fram till 1937. Mässhake renoverades av Libraria år 1959.

Församlingens kyrkoherde vid denna tidpunkt var Fältprosten A: G. Fast. Vid en visitation 1822 hölls sedvanlig mässa och "sedan qvinnokönet med ungdomen blifvit hemförlovade" framträdde majoren och riddaren Rothlieb där han menade att fältprosten, som fått förskott för att kunna köpa mässhake av mademoiselle Wilhelmina i Stockholm, hade försnillat en del av detta förskott eftersom det fortfarande återstod en skuld för mässhakens inköp. Fältprosten försvann så småningom från Virserum och 1825 blev han avsatt av domkapitlet.

GES UT AV VIRSERUMS HEMBYGDSFÖRENING

Bli medlem genom att betala in 100 kr på bg 5241-0263.